

Специализирано поделение

„Радиоактивни отпадъци – Козлодуй“

На фокус тази седмица в тематичните страници на вестник „Козлодуй днес“ поставяме Специализирано поделение „Радиоактивни отпадъци – Козлодуй“ (СП „РАО – Козлодуй“), част от структурата на Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ (ДП РАО).

Поделението функционира на площадката на АЕЦ „Козлодуй“ и се ръководи от Цветомир Цветанов – главен инженер. В поделението се събират, сортират, транспортират, преработват и съхраняват отпадъците, генерирани от експлоатацията и ремонтните кампании на енергоблоковете на централата. В резултат от експлоатацията и ремонтната дейност на атомната централата се получават различни видове радиоактивни отпадъци (РАО), които се дефинират в различни потоци. Поделението има издадена лицензия от АЯР за преработка на ниско- и средноактивни РАО, които могат да се разделят на два основни вида: течни и твърди отпадъци.

Течните радиоактивни отпадъци са водни разтвори, суспензии, концентрати, масла. Значително количество радиоактивни отпадъци се очаква да бъдат отделени и в процеса на постепенно извеждане от експлоатация на блокове в АЕЦ „Козлодуй“. Твърдите РАО се генерират в резултат на обслужването и ремонта на съоръженията в атомната централа. Те са части от демонтирано оборудване, арматура, филтри, инструменти, специално облекло за работа в контролираната зона, строителни отпадъци и др.

„Приоритетните задачи на СП „РАО – Козлодуй“ са правилната преработка и правилното съхранение и кондициониране (свиване на обемите) на РАО, които по-

стъпват при нас. Целта е да се намалят количествата на РАО доколкото е възможно. Безопасното им управление е едно предизвикателство за всички държави, а не само за България“, поясни Цветомир Цветанов. Той допълни още, че ДП РАО има грижата за ниско- и средноактивните отпадъци като те преминават през няколко етапа на обработка: приемане, предварителна обработка, преработка, транспорт и привездането в съответното състояние за временно съхранение или дълготрайно съхранение и последващо погребване. В зависимост от охарактеризирането им и след преработката и намаляването на обемите на РАО, те се съхраняват в подходящи опаковки (стоманобетонни контейнери, одобрени от АЯР), които са три различни типа: СтБК-1, СтБК-2 и СтБК-3. Така специализираното поделение дава

своя принос в осъществяването на мисията на ДП РАО – опазване на хората и околната среда от вредното въздействие на РАО, възникнали при производството на елек-

троенергия чрез ядрени инсталации.

Грижата по управлението на ниско- и средноактивните отпадъци не само в България, а и в целия свят е все по-голяма и се полагат много усилия за правилното им и безопасно изолиране и съхранение. Висо-

коактивните отпадъци не се приемат за преработка в СП „РАО – Козлодуй“, а се съхраняват в хранилища на АЕЦ „Козлодуй“. Отработеното ядрено гориво, според

действащото българско законодателство не се определя като радиоактивен отпадък. Негово управление е предмет на спогодби между България и Русия, където отработеното гориво се връща през определени периоди от време. През 2011 година ЕС приема

изисква от държавите-членки на ЕС да представят национални програми, които ясно дефинират кога, къде и как ще бъдат изградени хранилища за РАО, гарантиращи най-високите стандарти за безопасност. Държавите-членки трябва да представят първия доклад относно изпълнението на националните си програми през 2015. Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ в контекста на европейската политика и грижата за околната среда и човека изпълнява в зададените срокове проект за изграждане на Национално хранилище за ниско- и средноактивни отпадъци, като така се изпълняват поетите ангажименти от страната ни от гледна точка на членството в ЕС.

Специализираното поделение „РАО – Козлодуй“ работи по програми, които обхващат всички дейности по управлението на генерирани експлоатационни радиоактивни отпадъци от атомната централа, а също така и „исто-

дишната експлоатация на АЕЦ „Козлодуй“ и са съхранявани в необработен вид, в изолирани помещения. Благодарение на нашата работа тези „исторически РАО“ постепенно се извличат, транспортират, обработват и минимизират в поделението, след което се поставят в надеждни опаковки“, поясни главният инженер и допълни: „Нашата дейност ежегодно се осъществява по комплексни програми. В края на всяка година договаряме количествата отпадъци, които ще обработваме за следващия период. За миналата година са преработени 59 кубически метра пресуеми отпадъци и 68 тона метални РАО повече от планираното. Тази година по план трябва да произведем и 200 стоманобетонни контейнери. Паралелно с изпълнението на графика ни през зимните месеци извършваме планирани ремонти на съоръженията и модернизации. Инсталирано е допълнително отопление на покрива на технологичен отдел. Целта е по-

Директива за управление на радиоактивните отпадъци и отработено гориво. Директивата

рически” РАО: „Това са ниско- и средноактивни отпадъци, които са натрупани при дългого-

вишаване на температурата в помещението, за да не кристализира кубовият остатък*.“ ◀

* Кубовият остатък е вода или течности, произлезли от дезактивацията на машини и съоръжения в контролираните зони, от спецканализацията след измиване и почистване на помещенията и работните места, от спецпералните, в които се изпират част от личните предпазни средства на персонала. Цялата тази съвкупност се нарича кубов остатък.

На 29 април 2005 г. ДП РАО получава Лицензия серия Е рег. № 01740 за експлоатация на ядрено съоръжение за управление на радиоактивни отпадъци чрез Специализирано поделение „РАО – Козлодуй“. През 2008 г. лицензията е подновена поради изтичане на срока ѝ на валидност. Новият документ е в сила за следващите 7 години или до 2015 г.

